

Mitä suojalasien käyttäjän on hyvä tietää?

Henkilönsuojainten valinta ja käyttö työssä perustuvat Työturvallisuuslakiin. **Työntekijän** tulee huolellisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttää ja hoitaa työnantajan hänelle antamia suojaimia ja muita varusteita. Suomen Työnäköseuran **Jussi Kärhä** ja **Leo Sirelius** antavat suojalasivinkkejä työntekijälle ja työnantajalle.

Milloin tarvitaan suojalaseja?

Suojalasit kuuluvat henkilösuojaimiin. **Henkilönsuojain** on väline tai varuste, jota henkilö käyttää tai pitää ja joka suojaa yhdeltä tai useammalta terveys- tai turvallisuusriskiltä. Silmät ja kasvot on tarpeen suojata erilaisilta höyryiltä, liuottimilta, lentäviltä kappaleilta, kaasuilta, kipinöiltä, metalli- ja puupölyltä ja nesteroiskeilta. Suojaimia on erikseen myös ultravioletti-, infrapuna- ja lasersäteilyltä sekä valoakaarelta suojaavia.

Työnantajan pitää tehdä työpaikalla riskinarviointi yhteistyössä työntekijöiden, asiantuntijoiden, työsuojelu- ja työterveyshenkilöstön kanssa. Tarvittavat suojaimet valitaan riskinarvioinnin perusteella.

– Toki maalaisjärkeä suojalasien käytön osalta voi käyttää työtehtäviä arvioitaessa, vaikkei riskienarviointia olisi tehtykään. Tyypillisiä työtehtäviä ovat rakennus-, metalli-, puunjalostus- ja kemianteollisuuden työtehtävät, joissa silmille aiheutuvia vaaratilanteita ei muilla keinoin ole voitu välttää, Kärhä sanoo.

Henkilönsuojainten valinta ja käyttö työssä perustuu Työturvallisuuslakiin 738/2002 ja valtioneuvoston päätökseen 1406/1993. Suojainten on oltava direktiivin 89/686/EEC:n mukaisesti CE-merkittyjä. Työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön vaatimukset täyttävät ja tarkoituksenmukaiset henkilönsuojaimet.

Silmäsuojaimia saa esimerkiksi suojaintarviketoimittajilta ja optikkoliikkeistä.

Miten suojaimet valitaan?

Suojaintyyppejä on kolme.

- 1) Sankamallinen silmiensuojain
- 2) Naamiomallinen silmiensuojain
- 3) Kasvojensuojain: visiiri, hitsausmaski ja huppusuojain

Suojainten valinnassa on tärkeää ottaa huomioon työn, työympäristön ja työntekijöiden vaatimukset. Riskinarviointi tehdään työtehtäväkohtaisesti. Suojainten valinnassa on tärkeää ottaa huomioon työn, työympäristön ja työntekijöiden vaatimukset.

Valinnassa on huomioitava istuvuus ja paino. On tärkeää, että silmiensuojaimet asettuvat kasvoille mahdollisimman tiiviisti. Jotta suojaavuus toteutuisi hyvin, sivusuojien on tultava riittävän pitkälle pään sivuun. Alhaalle ja ylhäälle ei saa jäädä suurta rakoja.

Tarvittaessa suojain on varustettava optisesti korjatuilla linsseillä. Optisen korjauksen tulisi sallia suojaimen käyttämisen ilman, että sitä tarvitsee ottaa pois lopetettaessa oma työtehtävä ja siirryttäessä työpaikalla paikasta toiseen. Käytettävyyys on hyvä varmistaa aina henkilökohtaisella sovittamisella.

Sekä kehyksestä, että linsseistä löytyy useampia merkintöjä riippuen siitä, mitkä ominaisuudet suojaimeen on haluttu. Suojalaseissa tulee olla seuraavat merkinnät:

- CE-merkintä
- EN166 (standardi)
- optinen luokka
- valmistajan tunnus
- mekaaninen kestävyys.

Lisäksi tuotteessa voi olla merkintöjä lämmön, naarmun tai huurtumisen kestosta.

Mitä suojainten käytössä on huomioitava?

On tärkeää, että työntekijä ja työnantaja seuraavat suojainten tehokkuutta sekä niiden mahdollisesti aiheuttamia haittoja. Kipinät, roiskeet, sirpaleet tai lentävät kappaleet voivat aiheuttaa vakavan silmätapaturman, jopa ikuisen silmävamman.

– Riskit riippuvat täysin tehtävästä ja teollisuuden alasta. Ne vaihtelevat pölyn tai rikkojen silmiin joutumisesta aiheutuvasta ärsytyksestä aina näkökyvyn menettämiseen, joka voi aiheutua esim. voimakkaasti silmään lentävän kappaleen tai syövyttävän aineen takia, Sirelius kertoo.

Työntekijän tulee huolellisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttää ja hoitaa työnantajan hänelle 15 §:n mukaisesti antamia henkilönsuojaimia ja muita varusteita.

– Hänellä on myös suojaimen päivittäinen huolto ja kunnossapitovelvollisuus. Työntekijän on myös ilmoitettava suojaimen rikkoutumisesta tai puutteista (esim. irronnut sivusuoja) välittömästi työnantajalta, jotta uuden hankinta voidaan järjestää, Kärhä mainitsee.

Suojainten oikeanlainen käyttö on mahdollista oikeanlaisen valinnan, käyttösuunnitelman ja -koulutuksen avulla. Työnantaja on velvollinen järjestämään työntekijöille suojainkoulutusta. Käyttäjän tulee saada myös suojaimen käyttöopastusta sekä kirjalliset käyttö- ja huolto-ohjeet.

Myös työterveys voi opastaa suojainten käytössä.

Työnantajan muistilista suojainten valintaan ja käyttöön työpaikalla:

- Tee suojainvalinta työpaikan riskinarvioinnin perusteella.
- Varmista suojainten oikeanlainen suojaustaso.
- Tarkista suojainten käytettävyys ja toimivuus työtehtävässä myös muiden suojainten kanssa.
- Valitse CE-merkitty ja tyyppihyväksytty henkilönsuojain.
- Ohjeista suojainten käyttö ja huolto työpaikalla ja työpisteissä.
- Valitse työpaikan suojaimista vastaava henkilö.